

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXII. — Izdan in razposlan dne 4. junija 1873.

92.

Postava od 4. maja 1873,

o ustroji (uredbi) tehnične visoke šole (tehničnega učilišča) v Brnu.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

Člen I.

Z ozirom na sklep moravskega deželnega zbora od 2. decembra 1872 in držéč se §. 12, odstavka 2, državne osnovne postave od 21. decembra 1867, Drž. zak. št. 141, ustanavljajo se tu niže osnovna določila uredbi Brnske tehnične visoke šole (tehničnega zavoda ali učilišča).

Člen II.

Minister za uk naj zvrši to postavo ter naj zlasti po le-teh načelnih določilih izdá organsko ustanovilo (štatut) za Brnsko tehnično visoko šolo.

Na Dunaji, dne 4. maja 1873.

Franč Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Stremayr s. r.

Osnovna določila

za

uredbo tehnične visoke šole v Brnu.

§. 1.

Brnski tehnični visoki šoli je namen, deliti iz dna teoretično in, kolikor je to na šoli mogoče, tudi praktično izomiko za tiste vrste zvanja ali poklica, katere so na njej s posebnimi strokovnimi šolami zastopane.

§. 2.

Na tehnični visoki šoli so te le strokovne šole:

a) za delanje cest in stavbe na vodi (inženirska šola);

- b) za mašinarstvo (mašinarska šola);
- c) za tehnično kemijo (kemijska šola).

Tisti učni predmeti, ki niso vrščeni v nobeno izmed teh strokovnih šol, zedinijo se v četrtem občnem oddelku.

§. 3.

Tehnična visoka šola je osnovana po načelu učne svobode za učitelje in učence.

§. 4.

Znanstvene učne predmete učé redni in preizredni profesorji, nagrado dobivajoči docenti, zasebni (privatni) docenti, a jezikovne predmete in umeteljne spretnosti učitelji. Profesorjem v podporo utegnejo se postaviti asistenti in v tistih demonstrativnih strokah, v katerih se poslušatelji praktično podučavajo, konstruktorji ali adjunkti.

§. 5.

Zasebni docenti se pripuščajo za vse učne predmete, kateri utegnejo pospeševati namene tega učilišča.

Za usposobitev (habilitacijo) zasebnih docentov veljajo prav tista določila, kakor na vseučilišči. Doktorsko diplomu lahko nadomesti diploma o opravljenih strogih preskušnjah (§. 23) dotične strokovne šole.

§. 6.

Redne in preizredne profesorje imenuje cesar po predlogu ministra za uk, nagrado prejemajoče docente in adjunkte pa uka minister.

Kdor išče službo adjunkta, mora izkazati diplomu dotične ostre preskušnje ali doktorstva.

Asistente in konstruktorje imenuje po nasvetu dotičnih profesorjev profesorski kolegij (na dve leti) ter jih naznanja ministru uka v potrjenje. Ako kdo dobro služi, sme mu se služba še na dve leti podaljšati in v slučajih posebnega ozira vrednih z odobrenjem ministra za uk sme se to razdaljšanje na dve leti tudi vdrugeč zgoditi.

§. 7.

Visoko šolo vodi profesorski kolegij (§. 9), kateremu stoji rektor na čelu.

§. 8.

Rektorja voli na eno učno leto profesorski kolegij izmed rednih profesorjev ter položi volitev pred ministra za uk v potrjenje.

Rektor dobiva opradni (funkeijski) priklad.

Kadar njemu kak zadržek brani, zastopa ga njegov prednik v uradu (prorektor).

§. 9.

Profesorski kolegij sestoji iz rednih in preizrednih profesorjev in ali dveh na eno šolsko leto izvoljenih zastopnikov ali pa samo enega zastopnika na visoki šoli učéčih zasebnih docentov, po tem, kolikor je teh docentov, če jim namreč število presega peterico ali ne presega. Zastopnika privatnih docentov imata v profesorskem kolegiji samo posvetovalen glas.

§. 10.

Profesorski kolegij je odgovoren za stan visoke šole v znanstvenem, disciplinarnem in ekonomnem oziru.

Vse reči, katere niso izrečno odkazane rektorju, oddelnim kolegijem (§. 1) ali njihovim načelnikom (§. 12), spadajo v področje profsorskega kolegija.

§. 11.

Posamezne oddelke (strokovne šole) vodijo v prvi vrsti oddelni kolegiji. Njih udje so redni in preizredni profesorji in honorirani docenti predmetov dotičnega oddelka. Zasebni docenti, kateri učé kaj tacega, kar zaseguje v dotični oddelek, imajo pravico, v zmislu §. 9 bodi enega bodi dva zastopnika s posvetovalnim glasom odpošiljati v oddelne kolegije.

§. 12.

Udje vsakega oddelnega kolegija volijo enega profesorjev iz svoje srede na dve učni leti za načelnika.

Rektor ne more ob enem načelnik katerega oddelka biti.

§. 13.

Poslušatelj visoke šole so ali redni ali preizredni.

§. 14.

Za redne poslušalce se sprejemljejo tisti, ki so dobili državno-veljavno svedočilo (izpričevalo) zrelosti, in vrhi tega morajo gimnazijalni učenci izkazati dovoljno ročnost v geometričnem in goloročnem risanju.

Minister uka določi, more li svedočilo kakega podobno uravnanega tehničnega učilišča nadomestiti svedočilo zrelosti.

§. 15.

Za preizredne poslušatelje lahko se sprejemajo tisti, ki niso sposobni, da bi vstopili kakor redni poslušatelji, ali kateri bi radi samo nekatera prepodavanja kakor preizredni poslušalci obiskovali. Ali od preizrednih poslušateljev se zahteva izkaz, da so najmanj 18. leto svoje dobe izpolnili, in da so si že prej zadobili tiste znanosti, brez katerih ne bi razumeli izbranih prepodavanj.

§. 16.

Preizredni poslušatelji ne morejo zahtevati absolutorjev (§. 22) niti stipendij, oni se ne pripuščajo k strogim preskušnjam (§. 23).

§. 17.

Vsak poslušatelj mora, ko se sprejme na tehnično visoko šolo, plačati matično pristojbino (vpisnino), katero določi minister uka. Kadar kdo leto dni ali še dalje svoje studije ustavi, plača jo vnovič.

Nikdo nij prost te pristojbine.

§. 18.

Redni poslušatelji plačujejo učnino, katera se odmerja za vsak semester brez razlike oddelka in brez ozira na število ur, koliko si jih kdo izbere. Učnina, katero preizredni poslušalci plačujejo za vsak semester, določuje se po številu ur v tednu, v katerih uživajo poduk.

Izmero učnine določuje minister uka.

§. 19.

Ako kdo rednih poslušateljev izkaže, da je ubožen, ter s svedočili o napredku (§. 22) dotrdi, da se uspešno učí, sme se oprostiti cele učnine ali vsaj polovice. Preizrednim poslušateljem se sme oprostiti dovoliti samo kadar izkažejo izvrsten uspeh v studijih.

O oprostitvi določuje profsorski kolegij.

§. 20.

Za preizredna prepodavanja (lekcije) profesorjev, za prepodavanja zasebnih docentov in učiteljev neprejemajočih plače od države je plačevati toliko nagrade (honorarja), kolikor oni ustanové in profesorski kolegij odobri.

§. 21.

Da bode učečim se mogoče, v določnem številu let kolikor se dá popolnoma izomikati se v kateri izmed strok ali oddelkov naštetih v §. 2, naj profesorski kolegij za vsak strokovni oddelek sestavi učne črteže in pred ministra za uk položi v odobrenje. Ali učenci niso dolžni držati se teh črtežev.

§. 22.

Hoja k prepodavanjem in vedenje potrjuje se rednim poslušateljem v zglasilnih knjižicah, ki veljajo za ves čas uka, preizrednim poslušateljem pa v zglasilne pole, ki se dajó na eno leto.

V izkaz uspeha v učenji smejo visokošolci, kateri so izpolnili uvete v organskem ustanóvilu za to postavljene, vzdigniti svedočila o napredku iz posameznih učnih predmetov.

Tisti redni poslušatelji, kateri so poslušali vse, v učnem črteži (§. 21) ene strokovne šole obsežene predmete, lahko zahtevajo absolutorij, ki potrjuje, da so hodili v kolegije, kako so se vladali, in eventualno tudi, kakšen uspeh so pokazali v učenji.

Tisti poslušatelji, kateri so zadobili absolutorij, pripuščajo se k strogim preskušnjam (§. 23).

§. 23.

Z ostrimi ali strogimi preskušnjami se hoče izkazati višja znanstvena sposobnost katerega kandidata za svoje zvanje (svoj poklic).

Stroge preskušnje naj dosvedočijo, da si je kandidat osvojil popolno znanje vseh predmetov preskušnje, ki so sprejeti v učni črtež (§. 21) dotične strokovne šole, v teoretičnem in praktičnem odnošaji.

Za stroge preskušnje se plačuje taksa, ki jo odmerja minister uka.

O opravljeni preskušnji se izdá diploma.

§. 24.

Za preskušnje postavlja minister uka vsaki izmed treh strokovnih šol posebno preskuševalno komisijo, ki naj bode sestavljena iz profesorjev, docentov in drugih strokovnjakov.